

PERSDOSSIER

El Conde de Torrefiel

LA PLAZA

4-26.5.2018

BRUSSEL / BRUXELLES / BRUSSELS

KUNSTENFESTIVALDESARTS

5
Introductie

7
Interview

11
Context

17
LA PLAZA

18
Biografie

19
Tournée

Het Kunstenfestivaldesarts is een ruimte voor ontdekkingen. Het werk van talrijke kunstenaars die nog niet bekend zijn bij een groot publiek wordt er in de kijker gezet. Het is een plek voor experimenten waar de makers worden aangemoedigd om onverkende wegen in te slaan. Sinds hun eerste voorstelling in België tijdens het festival van 2015, wordt het artistieke werk van El Conde de Torrefiel trouw gesteund door het Kunstenfestivaldesarts. Ook de twee daaropvolgende jaren stond het Spaanse collectief op de affiche, met de creatie van *GUERILLA* in 2016 en de voorstelling van *La posibilidad que desaparece frente al paisaje* in 2017. Dit jaar produceert het festival de nieuwe creatie van het Barcelonese duo. *LA PLAZA*, dat in première gaat op 4 mei 2018, is een groots opgevat project met een uitgebreide periode van onderzoek, een solide productionele ondersteuning en een indrukwekkend netwerk aan Europese partners.

Waarom heeft het festival zoveel vertrouwen in El Conde de Torrefiel? Hoe valt het enthousiasme van het talrijke publiek dat zich op enkele jaren tijd rond het gezelschap heeft geschaard te verklaren? Vanwaar de grote weerklank op de internationale scènes van vandaag? El Conde de Torrefiel bedenkt podiumwerk dat zich niet laten classificeren. Vertrekend van heterogeen materiaal vinden ze een manier om dicht op de huid van de tijd te zitten. Hun werk oogt aangenaam maar ontregelt ook en getuigt, via humor en provocaties, van een valse zorgeloosheid. Het oeuvre van El Conde de Torrefiel is bij uitstek hedendaags en

jong. De personages die zich uitdrukken en de onbeduidende scenografie bevolken, maken deel uit van een nieuwe generatie. Ze zijn de jongvolwassenen van de 21ste eeuw en leven in het nu. Hun handelingen vertrekken regelmatig van passieve situaties (wachten, praten of commentaar geven). Ze leggen een inerte samenleving bloot: een samenleving die bezeten is door de angst voor het verlies van haar verworvenheden. Een (Europese) samenleving waarin entertainment in scène wordt gezet, waar gemak en inconsequentie botvieren, waarin populisme haar opgang kent...

Wanneer de complexiteit van vormen en ideeën gemakshalve op afstand gehouden worden, ontstaan in zichzelf gekeerde en protectionistische samenlevingen. Het Kunstenfestivaldesarts bouwt zijn programma niet thematisch op. De editie van 2018 stelt werken voor die in het Europa van vandaag zijn gemaakt en de ontkenning van complexiteit doorprikken; een ontkenning die een van de meest gebruikte strategieën is bij populistische partijen.

LA PLAZA kwam tot stand via een lang ontwikkelingsparcours. Het wordt een open en verkennende creatie waarin El Conde de Torrefiel enkele van zijn karakteristieke artistieke principes op het spel durft te zetten. Door de tekst te mijden of er zich juist mateloos van te bedienen, door de afwezigheid of vermenigvuldiging van elk levend element op de scène, door geluiden, objecten, film en scenografische materie in te zetten als menselijke aanwezigheden, woorden of acties. *LA PLAZA* verbeeldt

de scène als plein: een publieke plaats van permanente spanning, confrontatie en transformatie van verschillende tijdslijnen en historische feiten. Deze creatie tracht een toekomst uit te tekenen vanuit het heden, of op zijn minst de mogelijkheid te bieden (zich) er één in te beelden.

Maart 2018

Christophe Slagmuylder, directeur van het Kunstenfestivaldesarts

N naast de pure noodzaak tot zelfexpressie, welk doel streven jullie na wanneer je een artistieke creatie opzet die een divers en in jullie geval ook internationaal publiek zal bereiken? Hebben jullie één enkele persoon in gedachten - zoals Stephen King die zegt dat je toch niet bij iedereen in de smaak kan vallen en daarom bij het schrijven enkel aan zijn vrouw denkt, aan wie hij zijn boeken als eerste laat lezen?

Tanya Beyeler Dat is iets waar je gaandeweg bij uitkomt. In het begin, toen we stukken begonnen te maken, dachten we heel erg aan het publiek en nu steeds minder. Niet omdat het me niet bezighoudt, maar omdat ik er simpelweg geen controle over heb. Eens je dat inziet, ben je niet meer zo bezorgd om wat het publiek gaat denken. Het enige waarmee je bezig moet zijn, is hoe je de communicatie laat stromen. Ik kan ernaar streven dat alles wat er gedaan en gezegd wordt, perfect begrepen wordt. Maar hoe dat vervolgens bij een publiek aankomt, hoe het hen aangrijpt, wat ze ermee doen... dat is voor elke persoon anders. Dat heb ik niet meer in handen.

Wat streven jullie na wanneer je iets aan het creëren bent dat je gaat delen met een publiek? En waar staan jullie nu? Waar willen jullie naartoe?

TB Op dit moment is het nog volop chaos. Voor mij ligt de focus nu op het idee van de toekomst als heden. De toekomst wordt nu vormgegeven. Zoals de zaken er nu voor staan, wat zijn de gevolgen? Meer op lange termijn denken, in termen van nalatenschap, doelgericht denken. Minder denken aan een individueel heden en meer aan waar dit ons heenvoert, wat de gevolgen zijn van alles wat er nu gebeurt. Er heerst een vreemde, gespannen sfeer. Waar leidt dit heen? Wie stippelt onze toekomst uit? De toekomst bestaat niet zonder het heden. De toekomst is geen utopie. Het is iets dat je plant, en dat vooruitplannen gebeurt in het heden. Er zijn plannen die op dit moment vorm krijgen, en zijn we ons daarvan bewust?

Met GUERRILLA hebben jullie je instrumentarium verfijnd, en leken jullie een cyclus af te ronden. Gaan jullie nu op zoek naar dat wat niet werkt, zoals Pablo me enkele maanden geleden vertelde?

TB We zijn op zoek naar andere vormen. We zitten nu in een proces alsof we volledig opnieuw begonnen zijn. Dat klopt ook met het moment in ons leven waarin we ons bevinden. Het planmatige uit onze gezinscontext (nvdr Tanya en Pablo hebben net een kind gekregen) brengen we binnen in het creatieve proces. We denken en plannen nu verder vooruit. We kunnen niet anders.

Pablo Gisbert Het heeft ook veel te maken met vertrouwen stellen in anderen. Dat je mensen bijeenbrengt waarmee je gaat samenwerken. Alleen al beslissen met wie je gaat samenwerken, is creëren. Het betekent dat je niet iedereen kiest, maar slechts een tiental mensen. Door voor hen te kiezen, maak je al een tweedeling en stel je vertrouwen. Dat is bevrijdend voor mij. Het idee dat je echt aan de slag kan gaan met de creativiteit van anderen betekent een enorme stap. Er is nu veel meer vertrouwen tussen ons. In het geval van de stukken die we getoond hebben in Arts Santa Mònica en op het Festival Sàlmon< in Barcelona zijn alle teksten van hen. Voor mij als schrijver betekent het dat ik vertrouwen stel in de creativiteit en de ideeën van anderen.

Fragmenten uit een interview met

El Conde de Torrefiel

Door Rubén Ramos Nogueira

Gepubliceerd op TEATRON,
website voor podiumkunsten

Op 22/02/18, in Barcelona

Vertaling Katelijne Meeusen

Mensen vertelden me ze bij GUERRILLA een enorme gewelddadigheid ervaren, terwijl ze in Las historias naturales (vroeger versie van LA PLAZA) een latente gewelddadigheid zien. Is jullie discours radicaler aan het worden?

TB De wereld die rondom me zie, triggert me voortdurend. En dat zorgt ervoor dat ik mezelf voortdurend vragen stel. Dat is mijn probleem, ieder gaat er op zijn/haar manier mee om, maar mij triggert het dus. Mensen, commentaren, meningen... dat alles prikkelt me. En het bestoekt en bruuskeert me. Op een bepaald moment gaat het in het stuk over Andy Warhol en hoe zijn creatieve proces erin bestond de wereld te observeren en als zodanig weer te geven. De agressiviteit die ik opmerk en ervaar, de constante provocatie door anderen, heeft een grote invloed op me. En die geef ik weer. Ik zie de *wall* van Facebook als een tendens: op mijn *wall* zie ik gelijkgestemde mensen en commentaren die verwant zijn aan die van mij. Maar dat is geen afspiegeling van de wereld. Hoe verhouden we ons daartegenover? Ik worstel de hele tijd met andere realiteiten, en dat vormt mij als persoon. Het gaat verder dan wat ik zelf denk, wie ik ben, waarin ik geloof. Ik ben de som van een hele kleine eigen wil, eigen overtuigingen of hoe je het ook wil noemen, opgeteld bij al het andere, dat 90% uitmaakt van wie ik ben.

PG Wanneer Warhol een hamburger, een blikje Coca Cola of Marilyn Monroe voor je neerzet, dan toont hij je waarnaar je verlangt. Hij zet een object voor je neus dat hij simplificeert en reduceert en hij zegt: kijk, dit is waar jij naar verlangt. Men leefde toen rond die hamburger, rond Marilyn Monroe - vandaag is het Kim Kardashian. We leven rond die iconen waar we met zijn allen de hele tijd naar verlangen. Een van de meest grappige dingen die ik de laatste tijd om me heen merk is dat wij, die hier in deze westerse wereld leven en onze rug gekeerd hebben naar het communisme, in feite communistisch zijn. We luisteren allemaal naar dezelfde muziek, kleden ons met dezelfde merken, eten hetzelfde eten, praten over dezelfde boeken, wonen in dezelfde steden, praten over dezelfde onderwerpen, delen hetzelfde discours, zien dezelfde films... We zijn op en top communistisch. We zijn zo neoliberal dat we communistisch zijn, ultracomunistisch. Maar het is het kapitalisme dat ons hiertoe gebracht heeft. Dat is heel bizar, heel bizar.

Het leven leert ons dat niet alles te herleiden valt tot het heden. Je moet je blik hoger richten, boven het nu uitstijgen. Dat zorgt ervoor dat je je gezinsleven, je werk, je relatie en je artistieke leven niet alleen vanuit het heden bekijkt, maar als een curve doorheen de tijd. De laatste tijd bekijk ik alle artistieke creaties als stukken van een groter geheel. Zo zie je bijvoorbeeld hoe artiesten dachten in 2016, wanneer ze een nieuw stuk maken in 2018. En dat levert inzichten op. Het is zoals bij Rothko. Eerst gebruikte hij kleur in zijn werk. Enkele maanden voor hij zelfmoord pleegde, schilderde hij alleen nog maar in het zwart. Als je er nu vanuit vogelperspectief naar kijkt, merk je op hoe hij opschuift richting zelfmoord. Want je ziet hoe hij eerst met kleur werkt, dan meer paarse kleuren begint te gebruiken, een steeds donkerder pallet, en dan op het einde net voor hij zich van het leven beneemt, enkel nog zwarttinten gebruikt. Zwarte werken en dan zelfmoord. Kunst is tenslotte niets anders dan een uiterst emotioneel verlangen om een ander te begrijpen. Kunst is helemaal niet intellectueel, het is emotie.

Nu gaan jullie de première van LA PLAZA voorbereiden. Jullie hebben er al vier episodes opzitten van M.C. Waarvoor staat M.C. eigenlijk?

TB M.C. is de naam van het project. Net als bij *GUERRILLA*, dat begon als conferentie in Espai Nyamnyam en eindigde als voorstelling die in 2016 tijdens het Kunstenfestival-desarts in première ging, zijn we dit keer begonnen met het project *M.C.* We maakten een eerste vroege versie in Athene, een tweede in mei in het Reina Sofía-museum, een volgende versie in Arts Santa Mònica en nu een tijdens Sàlmon. Dat overkoepelende is onze manier van werken. We werken nu toe naar een première, een coproductie die op tournee gaat en waarvoor we producenten hebben - we moeten nu ook rekening houden met die dynamieken. Maar dat betekent daarom nog niet dat we meteen bij dat eindresultaat moeten uitkomen. Daarom zetten we een onderzoeksproject op en presenteren we deze fragmenten aan een publiek. De titel *LA PLAZA* (het plein) brengt ons weer bij het onderwerp van de publieke ruimte. Daar komen publieke thema's aan bod - maar ook alle tegenstrijdigheden van het publieke. Vandaar de titel. En daarom hebben we het ook over thema's die ons in wezen allemaal aanbelangen, ieder vanuit zijn eigen invalshoek. Iedereen zal er zo zijn mening over hebben en het op zijn/haar manier beleven. En daar hebben wij geen controle over. Dat is waar we het over willen hebben. Dat willen we tonen op een podium - wat in feite hetzelfde is als een plein omdat het een ruimte is waar iets publiek gemaakt en getoond wordt.

Willen jullie nog iets toevoegen aan dit gesprek?

PG Gisteren om half vier 's ochtends - we zaten in de auto - zei een vriend van me iets waarvan ik dacht: het is waar wat hij zegt. Hij zei: over de kwestie van de onafhankelijkheid van Catalonië kan ik per dag wel drie keer van mening veranderen. Omdat je overspoeld wordt door emotie en perceptie, en de chaos zo groot is dat je er niet in slaagt om positie te kiezen. En dan verander je dus drie keer per dag van mening. Het hangt er maar van af met wie je spreekt op deze 'plaza', dit plein waarop we leven, of waar je je koffie gaat drinken. Afhankelijk van de bar waar je naartoe gaat, afhankelijk van wie je je krant koopt, de vrienden met wie je een sigaret rookt en een biertje drinkt - verander je de hele tijd van mening. En dat is complete schizofrenie. Ik denk dat *LA PLAZA* als voorstelling anders gaat zijn dan al onze vorige voorstellingen omdat we dingen gaan schrijven waar we het niet mee eens zijn. Ik laat mijn verantwoordelijkheid los. Alles wat ik schrijf, kan ik ook weer ontkennen. En dat voelt bevrijdend aan. Wij artiesten zijn geen politici en geen pastoors. Wij hoeven niemand te indocineren. Wij bezitten geen enkele waarheid. Van alle beroepen in de wereld zijn wij de enigen die kunnen zeggen dat wat wij doen een leugen is. Er is geen één politicus die zegt: ik sta hier te liegen. Er is geen één pastoor die tijdens de mis zegt: God is een leugen. Als artiesten kunnen wij dat wél, en dat is bevrijdend. *LA PLAZA* wordt een voorstelling waarin ik geen verantwoordelijkheid neem voor de onderwerpen die besproken worden, net zomin als we dat zouden doen voor alle mensen die we rondom ons zien. Alle bars, alle omgevingen, alle sociale klassen, etniciteiten en talen hebben hun eigen manier van praten.

Is kunst een spel? Zien jullie het ook als een spel, laten jullie ook hier de verantwoordelijkheid los?

TB Natuurlijk niet. Dit heeft met persoonlijke smaak te maken. Ik wil het zo en zo maak ik het. En bij sommigen zal het in de smaak vallen, en bij anderen niet. Maar het blijft natuurlijk mijn spel. Want uiteindelijk zijn wij het die hier heel veel van onze tijd in stoppen. Als we enkel zouden denken aan wie het te zien krijgt zou het niet werken. Want als je er zelf zo'n lange tijd mee bezig bent, moet het ook een plezier zijn om eraan te werken, je moet je ermee amuseren, je moet het leuk vinden. En daarna staat het ieder natuurlijk vrij om het goed of slecht te vinden.

PG We moeten beseffen dat alle kunst, alles wat de mens creëert - of het nu kunst, muziek of religie is - een esthetische theaterervaring is. Is het geen esthetisch genot om naar de mis te gaan? Liedereren, teksten, licht, geuren, kleding, herhaling, poëzie, de hemel en de hel, de liefde... Is dat geen esthetisch genot? Wat is dat niet? Een voetbalwedstrijd met hymnen, liederen, kleuren, dynamiek, kledij, licht, choreografieën, daar beleef je esthetisch plezier aan. Mensen willen buiten hun lichaam treden omdat ze op zoek zijn naar méér. Voetbal, kunst, religie - het is allemaal vergelijkbaar. Het gaat erom dat we overal goden zoeken, en vooral dat we buiten onszelf willen treden, ons verheffen. Omdat we onze eenvoud niet kunnen verdragen.

TB Ik wil nog iets toevoegen. Iedereen heeft de mond vol van het idee van vrije meningsuiting. Maar dat idee kan je vanuit een 360 graden perspectief bekijken. Vrijheid van meningsuiting betekent dat je eender wat kan zeggen, ook dingen die niet goed zijn of die niet goed zijn voor het algemeen belang. *LA PLAZA*, het plein, is de plaats waar het gesprek gevoerd wordt. We hebben allemaal de vrijheid om te zeggen wat we willen. Maar soms zeggen we wat we willen zonder echt na te denken over de gevolgen, zonder vooruit te denken, en zeggen we verschrikkelijke dingen. De vrijheid van meningsuiting laat ook dat toe: het zeggen van verschrikkelijke dingen. En daar zit het vol van. Kijk naar tv, lees de kranten, leg je oor te luisteren op straat, er worden veel vreselijke dingen gezegd. En ook dat is vrijheid van meningsuiting. Wat doen we daarmee? Wat doen we met dit democratische concept van de vrije meningsuiting, van het 'alles is toegelaten'? Ieder van ons is vrij om te doen wat hij/zij wil. En dat is de grote maatschappelijke vraag. Waar begint jouw vrijheid en eindigt de mijne, en omgekeerd? De vrijheid van meningsuiting is er niet alleen voor de weldenkenden. Die geldt ook voor mensen als Trump of Le Pen die kunnen zeggen wat ze zeggen en dus ook de vrijheid hebben om dat te doen. En veel mensen zijn het met hen eens en voelen zich door hun uitspraken gesterkt. Het is heel reductionistisch om je alleen tot het goede, het politiek correcte, te beperken. Hoe zit de wereld ineen? Ik moet voorbij mijn grenzen gaan, voorbij mijn set van overtuigingen. Dat is iets wat je je moet toe-eigenen. Mijn persoonlijke mening betekent helemaal niets, heeft geen enkel gewicht. En het gaat nog verder dan dat. Ik alleen ga de wereld niet veranderen. Tot daar. Meer heb ik niet te zeggen.

OVER AFGRONDEN EN WOORDEN

Tanya Beyeler en Pablo Gisbert bouwen uitkijktorens, waarnemingsposten, veldlaboratoria, onderzoeksplatformen, eindige panorama's. De titels van hun werk bevatten een verwijzing naar het loutere feit van het kijken: *Observen cómo el cansancio derrota el pensamiento* (Observeer hoe de vermoeidheid het denken verslaat, 2011), *Escenas para una conversación después del visionado de una película de Michael Haneke* (Scènes voor een gesprek na het zien van een film van Michael Haneke, 2012) of ook nog *La posibilidad que desaparece frente al paisaje* (De mogelijkheid die verdwijnt tegenover het landschap, 2015). Aan de auteursgebonden spanning en de haast absolute tekstualiteit waarvan ze blijk geven, beantwoordt, op een natuurlijk paradoxale manier, een even absoluut toeschouwerschap: dat van een publiek dat ontdekt dat ze alleen 'zuivere' toeschouwers zijn als ze in de eerste plaats lezers en toehoorders zijn. Toeschouwers en toehoorders van iets, dat niets zou kunnen zijn. Of van niets, dat iets zou kunnen zijn. Geminimaliseerd, geminiaturiseerd - in de uitersten van een extreem landschap - *monniken aan de oever van de zee*, allemaal, zoals in dat schilderij van Friedrich, waar de voornaamste toeschouwer - de minieme monnik - nauwelijks een detail is in een textuur van wolken en zee in rampkleur. Over hetzelfde schilderij zei iemand ooit dat ernaar kijken net was alsof zijn oogleden waren weggesneden: het traumatische tegengestelde van blindheid. Zien dat er niets te zien is, is nog erger dan gewoon niets zien.

Tekst geschreven door Roberto Fratini

Misschien is dit verdrongen pact met het landschap als paradigma van het denken, met het panorama als laatste plaats van poëtische onderbouwing, en nu met het plein als laatste onderhandelingsmarkt van de teloorgang van elk landschap of panorama, wat de artistieke eigenheid van dit project, dat de naam 'El Conde de Torrefiel' meekreeg, het best definieert.

In een tijd, gegijzeld door de *bemiddeling* en verkort door de vertekening van de afstanden, is er geen dringendere en ongehoordere krachttoer dan je over te leveren als ultieme vorm van emancipatie. In het werk van Gisbert en Beyeler wordt deze eis naar voren gebracht als een titanische lapsus, op een achtergrond van creatie, getiraniseerd door thema's als onderdompeling, directe actie, ontroerde blindheid of een goedbedoeld aftasten in gemeenschap. Ze bevinden zich echter onooglijk ver van hun doel door de sociaal zalvende krachten van de lichamelijke die het overwerkte somatische evangelie van de poëzie is. Het bevrijdende gevoel dat hun verschijning op festivals van de nieuwe creatie steevast begroet, bevestigt dat er nog hoop is voor welbespraaktheid, dat de woorden werden uitgevonden om met vlijmende exactheid te zeggen wat dringend moest worden gezegd, en dat de somatisering de laatste grens van de consensus is. Maar de venijnigheid van het landschap eindigt niet hier: de jongste talisman van het cultuurbeleid (en de heel avant-gardistische goddelijke zending) is, ook in Catalonië, *mapping* van fenomenen Deze goedaardige neiging om zich te verlaten op een idee van de wereld, opgelegd door de GPS, is te wijten aan een intellectueel onbehagen, ongelukkige analyses, die voor het denken betekenen wat een oftalmisch probleem voor het gezichtsvermogen betekent: op analoge wijze gaat het optimisme

van de kunsten gepaard met bijziendheid, astigmatisme, blindheid en slaapwandelen. Totaalbeelden zijn altijd abstracties. In deze situatie is het enige reële en concrete gezichtsbedrog. El Conde hallucineert met uitzonderlijke helderziendheid. En formuleert zijn profetieën met perfect scepticisme.

Het geloof dat de werkelijkheid, die systematisch ongeldig wordt verklaard, te recupereren is omdat we erin geslaagd zijn haar coördinaten samen te vatten, en de overtuiging dat er meer kans is dat we de universele goedheid kunnen stimuleren als we ijverig al haar punten benoemen, zijn kenmerkend voor het huidige focusverlies, dat wordt bevorderd door eindeloze surrogaten van focus via satellieten. Hetzelfde principe van hoopvolle en zenitale manipulatie volgen de werkgroepen, workshops en al die praktijken die, ook hier, met overdreven scrupule het concept van werk overboord hebben gegooid. Terwijl de avant-garde van Google er een plezier van heeft gemaakt de syntaxis te ontmantelen om de taal tot een wolk van losstaande en samengegooide woorden te herleiden, waarbij ze de taal zelf (het laatste toevluchtmiddel van emancipatie) onder handen nam, blijft de avant-garde van het GPS, die met enthousiasme zit te tokkelen in de kleutertuin van de hedendaagse creatie, er genoeg in scheppen het perspectief te hebben ontmandeld om het grondgebied tot een wolk van verenigbare locaties te herleiden, waarbij ze het landschap zelf (het laatste toevluchtmiddel van onzekerheid) onder hand neemt. Precies hieruit, uit *taal en landschap* (of wat er van de verdwijning van beiden overblijft), uit *werken* (of wat er van de *loochening van hun gezag* overblijft), bestaat de poëtische krachttoer van El Conde de Torreñiel, zijn vurige verdediging van de syntaxis en het perspectief, om wat beiden (syntaxis en perspectief), altijd hebben voorgesteld, namelijk de dubbele blootstelling van de taal en de wereld als voorwerp van een onbedwingbare vlucht, verspreiding, verlies. Taal en wereld als in het heden bestaande ruïnes van een reeds sterk beschadigde toekomst, waarvan de *angelus novus* van het betoog slechts een vaag voorgevoel heeft terwijl een onverdraaglijke wind hem tot de afasie drijft, het tekort aan realiteit die ons wordt toegerekend. Het betoog en het landschap hebben geen ander doel dan de niet-toeëigening van de wereld en zijn betekenissen te doen voortduren en hernieuwen: het landschap toont ons gedecideerd alles wat ons nooit zal toebehoren (al die dingen die nooit van ons zullen zijn), ook al gaat het ons aan. Het betoog leert ons maatvast wat, zonder dat we het exact kunnen zien, *op een verwerpelijke manier met ons te maken heeft* (het huis van de betekenis, waarin we wonen zonder de drempels ook maar enigszins te onderscheiden).

Vandaag verandert de *Beschädigung*, die spanning had gegeven aan ons hele spirituele avontuur - het feit dat de wereld en de taal beschadigd en benadeeld worden en in gevaar worden gebracht - in de toeëigening en onteigening van een hele wereld - landschappen en talen, voorwerpen en onderwerpen - met niet te overtreffen cynisme uitgevoerd door ons kapitalisme in de derde, intens posthumane en buitenaardse fase. Het enige betoog dat de niet-toeëigening van het landschap reconstrueert door het te herstellen (of het enige landschap dat de niet-toeëigening van het betoog herstelt), is het betoog/landschap dat van ver de desolate en verstomde uitgestrektheid meet, de

automatische irrealiteit van de scenario's, gecreëerd of gekoloniseerd door onze dementie: uitzichten waarvan de *mogelijkheid*, als resterende gave, belofte van het traditionele landschap, eenvoudigweg teloorgegaan is. De terminale landschappen zijn woestenijen, afgronden of, vaker, stortplaatsen (dus woestenijen en afgronden tegelijk): overtuigende hallucinaties over wat de wereld zal zijn zonder ons, omdat ze door niets anders worden samengehouden dan door ons fysieke, intellectuele, culturele en emotionele afval; afgelegen zoals de woestijn kan zijn en waarvan de desertificatie (de desertie) zich tot zover het oog reikt verder verspreidt in de voorsteden van een wereld waar de omgeving en de media de verte hebben vernietigd en waarin de illusie alles te zien, ons onherstelbaar blind heeft gemaakt. Het huidige landschap is niets méér dan de afgrond die loert achter de ondoordachte *selfies* die enkele idioten in articulo mortis nemen. El Conde de Torrefiel wijdt zich fundamenteel hieraan: het toont en biedt ons de versufte glimlach van een mensheid die het laatste van haar zelfportretten aan het nemen is.

De ruimte waarin we elkaar vroeger ontmoetten, is veranderd in het internet, waar we *ons verbinden* en soms genitaal *koppelen*. Er blijft niets meer over van het oude plein, zoals we die ruimte met een leegte waarin we aanwezig konden zijn, noemden, dat ruimtelijke paradigma van het politieke, waar iedereen zijn 'persoon' kwam tonen en onderhandelen, het nodige masker van het individu dat hij was. Het nieuwe plein is deze elektronische, volstrekt doorzichtige (en volstrekt totalitaire) plaats, waar de *publieke* dimensie volledig door de *publicitaire* en de '*pubische*' is vervangen. Van zijn homoniem uit de renaissance houdt het alleen een ziekelijke passie over om getuige te zijn van smekbeden, spotterijen aan de schandpaal en executies. Hier heeft onze constante zichtbaarheid ons niet minder onzichtbaar of minder wanhopig alleen gemaakt. Hier wordt isolement in zijn kwaadaardigste vorm aan de wereld getoond en aangeprezen, als een waar *hart der duisternis*: de privéheerschappij van elk individu over zijn jungle van vunzige intimiteiten. Hier betekent 'allen' nooit 'wij'. Hier proeft elkeen het privilege om zijn eigen doodstraf te kijk te zetten als permanente pornografie. Hier is het enige organische en georganiseerde het orgasme. En aangezien gebleken is dat het Einde van alles nog zo'n geruststellend verhaal is, beheert het nieuwe plein het seriële orgasme als een samenvatting van alle denkbare einden: het *game over* dat onze opwindbaarheid herinitialiseert.

Een apocalyptisch paradigma? Misschien. Iets in de poëzie van Pablo Gisbert doet sterk denken aan het kronische karakter van die *Dies Irae* (de dag des toorns) waarover de middeleeuwse theologen zeiden dat hij "*solvet saeculum in favilla*" (de wereld tot as verteert). Terwijl we meerdere decennia toevlucht hebben gezocht in het geloof dat de *favilla*, de apocalyptische lont, die in staat is de mensheid te vernietigen, van het atomische type zou zijn, is het vandaag waarschijnlijker dat die gloeiende as, het meest veelzeggende teken van de *exit humanity*, de flits van onze pocketcamera is, ons speeltje, onze posthumane banaan, het instrument van onze nefaste passie voor het heden en zijn gezwets, zonder nostalgie noch herinneringen, zonder hoop noch perspectieven. Vandaar dat alleen de gerekte tijd landschap zal zijn, het kosmische en

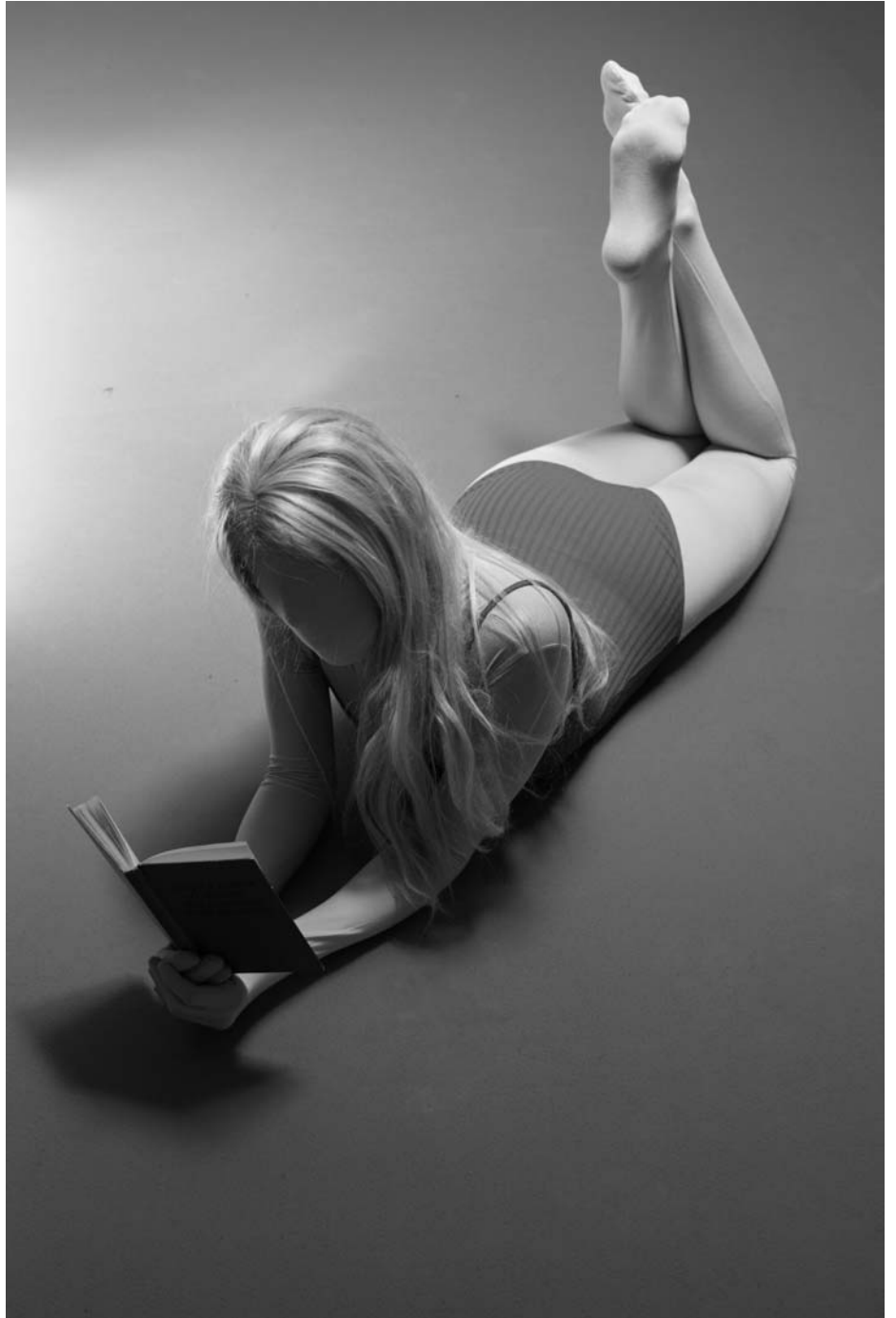
geologische geduld dat het ongeduld tegenspreekt, de vergankelijkheid van het plein. Onze afwezigheid, die over ons spreekt, zal landschap zijn. Onze aanwezigheid zal plein zijn, maar we zullen niets meer te zeggen hebben. De blootstellingstijden waaraan El Conde de Torrefiel zijn beelden onderwerpt, de rustige welbespraaktheid van de teksten die ze begeleiden, behoren tot hetzelfde type gerekte voortdurendheid: het landschap is het chronotoop (plaats/tijd) bij uitstek. Maar terwijl de langdurige blootstelling *aan en van het natuurlijke landschap* zijn betekenis altijd uitbreidt, zal de langdurige blootstelling van het plein, dat overloopt van een stervende, tevreden mensheid, zwanger van haar 'mooie stront' (zoals in de titel van een memorabele bloemlezing van teksten van Pablo Gisbert), uiteindelijk altijd de haast chemische verstandeloosheid van haar voorwerp in verlegenheid brengen; uiteindelijk benevelt ze met valse bewegingen en ijdele psychedelische ervaringen het permanente feest van in dingen te zijn veranderd. Alle werken van El Conde doen denken aan het *haunted palace* van Edgar Allan Poe: een onheilspellende plaats, die zichtbare, dynamische symptomen blijft vertonen van het zelfmoordfeest dat er heeft plaatsgevonden; een plaats waar de schijnbare, feestelijke menigten 'installaties' zijn van doden en schaduwen, die "*lachen, maar niet meer glimlachen*" (laugh but smile no more). Terwijl we op een gegeven moment dachten dat zelfregeling de graal van de ecologie en de economie was, wijst alles er vandaag op dat de toekomst (Flahault) in het teken van de ontregeling van de mens staat: de code van zijn landschap is de overmaat, de buitensporigheid, de zwelling, de inflatie, de entropie.

Vox clamantis in deserto (een stem die roept in de woestijn): zo beschreven sommige bijbelse profeten het lot van de profetieën waar niemand naar omkeek. In de woestijn van het reële, waar "de vermoeidheid het denken verslaat", ontpit El Conde de Torrefiel een letterlijk ongehoorde '*postfctie*': als zijn woord het onvermijdelijke als een reeds aanwezige contingentie ervaart, kan het niet anders dan dat zijn opvoering eruit bestaat dat hij het gebrek aan elk resterende menselijk element op een theatrale manier tot uiting brengt. De door de catastrofe teweeggebrachte leegte van het plein, waar de tekens geen personen meer zijn en het vertoon niet eens meer gebaren zijn en de taal niet eens meer wil veranderen wat ze constateert, betreft het altijd het *onherstelbare*. Ze wordt vergezeld door het geluid van een geduldige instorting: het duistere gegorgel van de rioleringen, waar alle afval dat ons bezielt vrij stroomt.

Hier is het betoog zoiets als een verschil dat overleeft. En precies omdat het betoog hardnekkig zijn eigen teloorgang tenietdoet; omdat de onmacht van zijn strijd met blote handen aanhoudt; precies omdat de taal hier het verval die haar definitieve objectivering betekent, overtreft, beheert El Conde de Torrefiel op magistrale wijze het imitatiegedrag van de 'praatstijlen', de communicatiejargons, de pathologieën van de spraak en dialectische drukafname die ons in de meest dyslectische beschaving ooit hebben veranderd. Dit gezelschap verwoordt als geen ander onze praatziekte en ons totale onvermogen om woorden te gebruiken zonder er misbruik van te maken. Daarom beweegt het zich in de zone van de avant-garde, een dimensie die alleen de

zijne is en sterkt helt, die kruising noch hybridisatie is: het is noch lichamelijk theater, noch beeldtheater, noch woordtheater. Al deze dogma's worden hier eenvoudigweg *ontwapend*. Die ontwapening en het voorstel van pakkend eenvoudige structuren zijn waarschijnlijk zijn manier om te strijden, net als de ontwapening van de kritieke hardware met lage intensiteit of de *low cost* politieke correctie die het publiek van het nieuwe theater gulzig drinkt uit de overvloedige bronnen van de Deconstructie.

Zijn structurele gebaar is in werkelijkheid het *understatement*: niets drukt het letterlijker uit dan de eenvoudige, gedesynchroniseerde en onregelmatige acties, de franjes van gebeurtenissen, door El Conde bekokstoofd *onder* de schermen, om een vloed van mistroostige teksten te storten, godslasterlijke oratoria en sprakeloze vaststellingen dat het ergste geen einde heeft en dat zijn eindeloosheid ons laatste surrogaat van een landschap is. Het lichaam is in deze scène van woorden en afgronden niet afwezig om nieuwe opstandingen te beloven (wat in feite de schijnheilige belofte van het hele conceptuele theater is), maar om zijn structurele ontijdigheid aan te nemen en te verwerken, zijn totale thematische irrelevantie in dat ding dat we "toekomst" noemen. Wat dat betreft, heeft de poëzie van Pablo en Tanya niets te maken met de werkwijzen van het 'arme theater', dat volledig wordt gedreven door de evangelische illusie om scènes te isoleren: doorgaans werkt het eerder door aftrek van differentiaal, door ontbinding van de bindmiddelen die vermijden dat de illusie van besef van de tegenwoordige tijd in stukjes valt. Achter zijn theater zitten altijd eenvoudige vragen: Hoe zou de taal zijn zonder ons? Hoe zou een taal zijn zonder wereld? Hoe zou een wereld zijn zonder taal? Hoe zou de wereld zijn zonder ons? Hoe zouden wij zijn zonder wereld? Hoe zou een lichaam zijn zonder gezicht? En een gezicht zonder uitdrukkingen? Heeft de Zentai-look van *LA PLAZA* het niet de hele tijd over deze laatste teloorgang van het gezicht als garantie van het spraakvermogen, fetisj van communicatievermogen? Zeggen ze niet dat we, in de cultuur van *gezichten en profielen* die we hebben gecreëerd en waarvoor we onszelf onophoudelijk feliciteren, strikt genomen niemand meer zijn? En dat ons betoog in wezen al niemands betoog meer is? Een landschap is, samengevat, ook dit: het laatste front van een verzet tegen de *schaamteloze gezichtscultus* die de wereld verminkt. Maar het landschap dat naar ons kijkt, heeft geen gezicht.

El Conde de Torrefiel is een van de revelaties van de laatste festival edities. De afgelopen drie jaren verzamelde het duo uit Barcelona een trouw festivalpubliek rond haar visuele performances waarin hyperrealistische tableaux verstoord worden door scherpe tekst. In de kloof tussen beeld en betekenis storten ze een hybride mengsel van geschiedenis, actualiteit en futurisme. *LA PLAZA* - in wereldpremière op het festival - beschouwt het podium als plein: een publieke plaats die in contact staat met de toekomst. El Conde verbeeldt scènes uit onze toekomstige tijd die tegelijk de dagelijkse, banale bezigheden in het Europa van vandaag laten zien. Met oog voor het minuscule detail en het onmetelijke geheel is *LA PLAZA* een performance op drift, dwars door de logica van ruimte en tijd. Een verontrustende speculatie en absolute aanrader.

Concept & scenario *El Conde de Torrefiel, in samenwerking met de performers*

Regie *Tanya Beyeler & Pablo Gisbert*

Tekst *Pablo Gisbert*

Met *Gloria March Chulvi, Albert Pérez Hidalgo, Mónica Almirall Batet, Nicolas Carbajal, Amaranta Velarde, David Mallols & lokale*

Scenografie, rekwisieten & kostuums *Blanca Añón*

Lichtontwerp *Ana Rovira*

Geluidsontwerp *Adolfo Fernández García*

Toneelmeester *Isaac Torres*

CREATIE

Kaaithheater

5/05 – 20:30

6/05 – 20:30

8/05 – 20:30

9/05 – 20:30

NL / FR

€ 18 / € 15 (-25/65+)

± 1u 30min

Ontmoet de artiesten na de voorstelling op 6/05

Presentatie Kunstenfestivaldesarts, Kaaithheater

Productie El Conde de Torrefiel, Kunstenfestivaldesarts

Coproductie Alkantara & Maria Matos Teatro

Municipal (Lisbon), Black Box teater (Oslo), Centre

Pompidou - Les Spectacles Vivants, Festival d'Automne à Paris, Festival de Marseille, Festival GREC

(Barcelona), FOG Triennale Milano Performing Arts,

HAU Hebbel am Ufer (Berlin), Künstlerhaus

Mousonturm Frankfurt am Main, Vooruit (Ghent),

Wiener Festwochen, Zürcher Theater Spektakel

Spreiding & tourmanager Caravan Production

Met bijzondere dank aan the Embassy of Spain in

Belgium / Spain Arts & Culture Belgium

Met de steun van Zinnema (Brussels), Festival

SALMON, Mercat de les Flors & El Graner, centre

de creació (Barcelona)

Ondertiteling met de steun van ONDA

El Conde de Torrefiel is een gezelschap uit Barcelona onder leiding van Tanya Beyeler (1980, Zwitserland) en Pablo Gisbert (1982, Spanje). Ze studeerden allebei theater en filosofie, maar hebben ook interesse voor muziek en hedendaagse dans. Ze werken als dramaturgen voor de dansgroep La Veronal. Als toneelschrijvers zijn ze op zoek naar een visuele en tekstuele esthetiek waarin theater, choreografie, literatuur en beeldende kunst naast elkaar bestaan. Hun werk gaat over imminente tijdelijkheid, met als uitgangspunt een diepgaande analyse van het tegenwoordige, een onderzoek naar de mogelijkheden van onze tijd. El Conde de Torrefiel traceert lijnen tussen rationaliteit en de betekenis van dingen die door de taal wordt bepaald, wil abstractie maken van concepten en het denkbeeldige en symbolische in verhouding tot het beeld tastbaar maken. De meest recente werken gaan over de eenentwintigste eeuw en de relatie tussen het persoonlijke en het politieke. El Conde de Torrefiel debuteerde in 2010 met het stuk *La historia del rey vencido por el aburrimiento* [Het verhaal van de koning verslagen door verveling], gevolgd door *Observen cómo el cansancio derrota al pensamiento* [Merk op hoe vermoeidheid het denken verslaat] in 2011, *Escenas para una conversación después del visionado de una película de Michael Haneke* [Scènes voor een gesprek na het bekijken van een film van Michael Haneke] in 2012, *La chica de la agencia de viajes nos dijo que había piscina en el apartamento* [Het meisje van het reisbureau vertelde ons dat er een zwembad in het appartement was] in 2013, *GUERRILLA* in 2016 en *La posibilidad que desaparece frente al paisaje* [De mogelijkheid die verdwijnt voor een landschap] in 2017. Hun laatste werken brachten het gezelschap nationale erkenning, met voorstellingen op belangrijke podia en festivals in Spanje, onder meer in Mercat de les Flors in Barcelona, het Festival de Otoño a Primavera en het Festival Temporada Alta. Dankzij de goede ontvangst bij publiek en critici heeft El Conde de Torrefiel de voorbije jaren zijn eerste stappen buiten Spanje gezet. In Europa speelden ze onder meer op het Kunstenfestivaldesarts, steirischer herbst (Graz), het Festival d'Automne à Paris, het Alcantara Festival (Lissabon) of Théâtre Vidy (Lausanne).

El Conde de Torrefiel op het Kunstenfestivaldesarts

2015 *Escenas para una conversación después del visionado de una película de Michael Haneke*

2016 *GUERRILLA*

2017 *La posibilidad que desaparece frente al paisaje*

- 15.05.2018** Mousonturm - Frankfurt (Duitsland)
- 16.05.2018** Mousonturm - Frankfurt (Duitsland)
- 02.06.2018** alkantara - Lissabon (Portugal)
- 03.06.2018** alkantara - Lissabon (Portugal)
- 07.06.2018** Wiener Festwochen - Wien (Oostenrijk)
- 08.06.2018** Wiener Festwochen - Wien (Oostenrijk)
- 09.06.2018** Wiener Festwochen - Wien (Oostenrijk)
- 30.06.2018** Athens & Epidaurus Festival - Athene (Griekenland)
- 01.07.2018** Athens & Epidaurus Festival - Athene (Griekenland)
- 05.07.2018** Grec Festival - Barcelona (Spanje)
- 06.07.2018** Grec Festival - Barcelona (Spanje)
- 20.08.2018** Zürcher Theaterspektakel - Zurich (Zwitserland)
- 21.08.2018** Zürcher Theaterspektakel - Zurich (Zwitserland)
- 22.08.2018** Zürcher Theaterspektakel - Zurich (Zwitserland)
- 10.10.2018** Centre Pompidou - Parijs (Frankrijk)
- 11.10.2018** Centre Pompidou - Parijs (Frankrijk)
- 12.10.2018** Centre Pompidou - Parijs (Frankrijk)
- 13.10.2018** Centre Pompidou - Parijs (Frankrijk)

En nog meer tourdata te bevestigen in HAU (Berlijn), Festival de Marseille, Black Box (Oslo), Vooruit (Gent), en FOG Triennale Milano Performing Arts.

KUNSTENFESTIVALDESARTS

PERSDIENST

Johanne de Bie

Persverantwoordelijke

johanne@kfda.be

+ 32 (0)2 226 45 79

Laurien Versmissen

Persassistent

press@kfda.be

+32 (0)2 226 45 78